

KDAJ ZARES VSE NA ENEM MESTU?

Storitev VEM omogoča samostojnim podjetnikom in družbam z omejeno odgovornostjo poenostavljene postopke registracije, ki jih lahko opravijo kar od doma ali pa na vstopnih točkah VEM. Uvedba te storitve pomeni pomemben korak naprej, kljub temu pa bi se dalo še marsikaj izboljšati. - Matjaž Lipušček -

V letu 2005 je država ponudila možnost registracije samostojnega podjetnika in nekaterih drugih opravil na daljavo, torej prek informacijskega portala VEM. Če imamo v mislih siceršnje administrativne postopke, je šlo za precej revolucionarno zadevo. In projekt je bil obsojen na uspeh.

Odziv na poenostavljeno registracijo statusa samostojnega podjetnika je bil zelo spodbuden. Pomagalo je tudi, da so vsi postopki izvedeni prek vstopnih točk VEM že od začetka za uporabnika v celoti brezplačni. Povprečje mesečnih vpisov v poslovni register se je z uveljavitvijo vstopnih točk povečalo za 26 odstotkov glede na povprečje vpisov v letu pred uvedbo VEM-a. Resnejše analize, ki bi prikazala koliko je k porastu pripomogla prav uvedba VEM-a, sicer ni, gotovo pa je uvedba imela zelo spodbudne učinke in ji lahko pripišemo del zasluga.

S 1. februarjem letos je bilo uvedenih še nekaj pomembnih novosti. Na podlagi spremembe Zakona o sodnem registru iz aprila 2007 je namreč ukinjeno plačilo sodnih taks za vpis v sodni register, združena sta sodni in poslovni register, kot posledica pa je bila odpravljena tudi obvezna objava v Uradnem listu, ki jo je nadomestila brezplačna objava na portalu AJPES. Akta o ustanovitvi enostavne enoosebne družbe z omejeno odgovornostjo, kakor tudi družbene pogodbe za ustanovitev večosebne enostavne družbe z omejeno odgovornostjo, tako zdaj ni več treba overjati pri notarju.

Prihranki gospodarskih družb z ukinovitvijo taks, notarskih overitev in obveznih objav v Uradnem listu naj bi po oceni ministrstva za javno upravo znašali 3 milijone evrov letno.

Spletna registracija (še ni priljubljena)

Vstopne točke VEM so izpostave AJ-

Ali **Vem** dovolj?

PES-a, upravne enote in krajevni uradi, davčni uradi, točke Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, točke Gospodarske zbornice Slovenije in točke JAPT-I. Konceptualno pa je VEM spletna storitev, ki omogoča registracijo tudi od doma, seveda ob uporabi kvalificiranega digitalnega potrdila, kar pa se premalo promovira. Tako je le okrog 6 odstotkov vseh postopkov dejansko opravljenih od doma, vse druge pa opravijo referenti na vstopnih točkah VEM, ki jih je trenutno preko 220. Tako majhen delež prijav od doma kaže, da posamezniki poleg administrativne poenostavitve postopka vendarle potrebujejo tudi svetovanje, ki jim ga lahko ponudi referent na vstopni točki.

Kaj vse lahko opravijo na točkah VEM samostojni podjetniki in družbe, prikazuje okvir 1. Na voljo pa so tudi druge storitve, na primer vzpostavitev elektronske knjige sklepov enoosebne družbe z omejeno odgovornostjo kot

tudi elektronska podpora pri odprtju začasnega transakcijskega računa.

V primerih, ko družbena pogodba ne vsebuje le obveznih sestavin iz zakona ali ko osnovni kapital ni v celoti vplačan v denarju, je še vedno treba k notarju, kjer se overi akt o ustanovitvi ali sklene družbena pogodba v obliki notarskega zapisa. V takšnem primeru je notar za oddajo preostalih obrazcev tudi vstopna točka VEM, vendar njegova storitev v primerjavi z drugimi vstopnimi točkami ni brezplačna. Cena notarja znaša nekaj več kot 22 evrov za vsake začete pol ure dela.

Naše izkušnje s točko VEM

V praksi preizkušena registracija na vstopni točki DURS je pokazala, da je ta sicer tehnološko brezhibna, vendar ji še malce manjka glede prilagodljivosti, svetovanja in podobnega. Očitno je namreč, da uradnik izvaja dejavnost vstopne točke VEM le kot eno izmed svojih nalog, pri čemer njegove druge

delovne naloge niso nujno povezane s podjetništvom. Tako uporabnik ne more pridobiti čisto nič več, kot je to določeno z zakonom, na primer niti pomoči pri izbiri šifre dejavnosti. Brez komentarja ostanemo tudi pri takšnih »malenkostih«, da ima naprimer vstopna točka davčne izpostave Bežigrad na državnem portalu VEM še vedno objavljene kontaktne podatke o lokaciji in telefonsko številko, na kateri je ni že več kot leto dni.

Vstopne točke zbornic, ki lahko v primerjavi z državnimi ustanovami ponudijo več kot zgolj nujne zakonske storitve, so dobrodošle, vendar pri obstoječem številu uporabnikov ne morejo zajeti vseh potreb.

Poleg državnih ustanov in zbornic zato delujejo kot vstopne točke tudi zasebni izvajalci. Tovrstno ustanavljanje vstopnih točk VEM je v letu 2005 ministrstvo za gospodarstvo podprlo s sredstvi v višini skoraj 3 milijone evrov. Prijavitelji so bili zavezani sredstva uporabiti predvsem za izobraževanje in promocijo vstopnih točk. Te kasneje za izvajanje registracijskih opravil niso

prejele nikakršnih sredstev.

Zasebne vstopne točke svojo storitev trenutno opravljajo brezplačno, delujejo le zaradi svojega dobrega imena in morebitne prodaje kakšne druge svoje storitve, aktualni JAPTI-jev razpis pa težav ne bo odpravil v celoti. Dejansko je tako z vidika uporabnika kot tudi stroškov nujno, da država posamezne storitve iz svoje pristojnosti prenaša na zasebni sektor, vendar mora za opravljene storitve tudi plačati. Nelogično je namreč, da jih gospodarske družbe opravljajo brezplačno.

Pogrešamo dodatne storitve

O tem, kakšna naj bi bila vstopna točka VEM, ki ne bi ponujala zgolj registracijskih storitev, smo se pogovarjali z eno večjih zasebnih vstopnih točk VEM, podjetjem Data, d.o.o., njihove izkušnje iz prakse pa skoraj v celoti potrjujejo ugotovitve iz nadaljevanja.

V projektu VEM, je treba izpostaviti naslednje pomanjkljivosti:

Poenostavitev postopkov registracije ne more dati več kot toliko gospodarskega zagona, če ji hkrati ne sledi tudi

ustrezna podpora v začetku delovanja novoustanovljenega subjekta. Vavčerski sistem, kot ga poznamo zdaj, je v marsičem pomanjkljiv, predvsem pa ne pokriva vseh segmentov na novo registriranih subjektov. Potrebe in zmožnosti, na primer samozaposlitelja z Zavoda za zaposlovanje, se močno razlikujejo od na novo ustanovljene družbe, ki ima izdelano celovito strategijo, ima znanje in potreben kapital. Cilji in namen ustanovitve so v obeh navedenih primerih različni. Tako, kot podporo zasluži ustanovitev družbe za uresničenje potencialno izredno uspešne poslovne ideje, je treba prav tako spodbuditi tudi registracije tistih samostojnih podjetnikov, ki si prizadevajo »zgolj« za rešitev iz položaja brezposelnosti. Pri tovrstnih projektih namreč storitve podjetniških inkubatorjev ali vavčerskega svetovanja zaradi nezmožnosti zagotavljanja lastnega deleža ali premajhnih ambicij sploh niso dosegljive.

Sistem vstopnih točk VEM je navkljub navedenemu uspešnica. Dopolnitve iz začetka letošnjega leta bodo po pričakovanjih prav tako doživele dober sprejem, vendar je treba narediti več. Dodajati je treba nove storitve, ki jih bo mogoče opraviti prek vstopnih točk VEM.

Predvsem pa njegovi ustvarjalci na vzpostavljeni sistem ne smejo gledati zgolj kot na poenostavitev administrativnega postopka, temveč morajo skupaj z drugimi subjekti, ki se ukvarjajo z zagonom podjetništva, storiti več pri spodbudah, ki se nanašajo na obdobje po opravljenem postopku registracije. Vstopne točke VEM je treba razumeti kot »vse na enem mestu«, ne pa zgolj kot »registracijski postopki na enem mestu«.

Ingrid Drozg: »Projekt VEM ni takšen, kot ga je država predstavila ob njegovi pripravi. Namesto celovite podpore podjetnikom so ga oklestili zgolj na suho registracijo podjetja. Poleg tega država ne zagotavlja kakovostnih storitev na točkah VEM, pa tudi njihovega financiranja ne.«

Kaj ponujajo vstopne točke VEM

1. Za samostojne podjetnike

- vpis samostojnega podjetnika v Poslovni register Slovenije;
- vpis v davčni register;
- prijava akontacije dohodnine od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti;
- prijava priprave na obračun prispevkov za socialno varnost;
- prijava podatkov samostojnega podjetnika v obvezno pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo, zavarovanje za primer brezposelnosti in o sklenitvi delovnega razmerja;
- prijava podatkov otrok samostojnega podjetnika do 18. leta starosti v obvezno zdravstveno zavarovanje;
- oddaja vloge za pridobitev obrtnega dovoljenja;
- vpis spremembe podatkov samostojnega podjetnika v Poslovni register Slovenije;
- izbris samostojnega podjetnika iz Poslovnega registra Slovenije;
- identifikacija samostojnega podjetnika za namene davka na dodano vrednost.

2. Za družbe z omejeno odgovornostjo

- vpis gospodarske družbe v Poslovni register Slovenije;
- vpis davčnih podatkov;
- prijavo podatkov samostojnega podjetnika v obvezno pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo, zavarovanje za primer brezposelnosti in o sklenitvi delovnega razmerja;
- prijavo podatkov otrok samostojnega podjetnika do 18. leta starosti v obvezno zdravstveno zavarovanje;
- vpis spremembe podatkov gospodarske družbe v Poslovni register Slovenije;
- izbris gospodarske družbe iz Poslovnega registra Slovenije.